

Ola Ullsten svarar Contra om svensk flyktingpolitik

Contra

1. Ungefär 75.000 flyktingar från Indokina lever i misär i flyktingläger i Thailand. Ständigt kommer nya flyktingar. Då den thailändska regeringen inte anser sig ha möjlighet att ta hand om ytterligare flyktingar händer det att flyktingar återsänds till hemlandet, med läger- eller dödsstraff som följd. Ett flertal västerländska länder - Frankrike, Australien, USA m fl har tagit emot kontingenter av indokinesiska flyktingar. Är svenska regeringen beredd att vidta åtgärder för att underlätta de indokinesiska flyktingarnas svåra situation? Att ta emot flyktingar i Sverige?

Ola Ullsten

Vår politik är att hjälpa till att lösa flyktingproblemet var de än förekommer. Genom ett omfattande ekonomiskt stöd till FN:s flyktingkommissarie, UNCHR, medverkar vi runt om i världen till att lindra flyktingarnas svåra situation. Regeringen har nyligen höjt anslaget till UNCHR med närmare 50% till 75 miljoner kronor för de närmaste tre åren.

UNCHR har en omfattande verksamhet i bl a Thailand som Sverige alltså bidrar till. Några insatser utöver detta är inte aktuella.

Den flyktingkvot som finns för att i organiserad form överföra flyk-

Båten på bilden användes av vietnamesiska flyktingar på väg till Thailand. Färden tog åtskilliga dagar på öppna havet. Från lägren i Thailand är flyktingarna beredda att resa vidare till vilket land som helst som är berett att ta emot dem. Sverige är det inte enligt invandrarminister Ola Ullsten i detta nummer av Contra.

(Foto: Per Danielsen)

tingar till Sverige gäller främst flyktingar från Latinamerika. En mindre del av denna kvot, som regeringen höjt från 750 till 1250, kan utnyttjas för sådana personer som FN:s flyktingkommissarie bedömer vara i utomordentligt behov av en fristad, oavsett i vilken del av världen de befinner sig.

Alla som kommer till vårt lands gränser och är flyktingar i Genövekonventionens mening har vidare rätt att få stanna i Sverige, såvida de inte redan fått asyl i annat land.

Contra

2. Flykt från Vietnam sker ofta med båt. Fartyg som tagit upp flyktingar till havs har ofta tvingats "löpa gatlopp" mellan olika hamnar, då man inte är beredd att låta flyktingarna gå i land. Kan man räkna med att svenska fartyg som tar upp flyktingar till havs även framdeles kan få dessa flyktingar överförda till Sverige?

Ola Ullsten

Fartyg skall av hävd bärga nödställda som sträffas till sjöss. Någon anledning att ändra denna humanitära praxis finns inte.

Den som befinner sig ombord på ett svenskt fartyg betraktas som om Vänd:

CONTRA

för frihet - mot socialism

nummer 6 1977

årgång 3

han är på svenskt territorium och kan därför söka asyl i Sverige. Ett tjugotal flyktingar från Vietnam har på så sätt förts till Sverige. De har alla, med undantag för en familj, föredragit att lämna landet och rest till Frankrike.

Contra

3. Sverige har ekonomiskt och moraliskt understött Hanoi-regimens expansionspolitik. Denna har lett till att Sydvietnam är en kommunistisk diktatur, med sammanlagt hundratals politiska flyktingar som följd (Varav flera hundratusen redan placerats i olika länder, varav ett tjugotal i Sverige). Har Sverige mot bakgrund av den politik som förts av landet ett speciellt moraliskt ansvar för flyktingarna från Vietnam? Om så är fallet, vad har regeringen vidtagit för åtgärder för att uppfylla detta ansvar? Om så ej är fallet, varför är regeringen ej beredd att underlätta följden av den utrikespolitik som landet för, för de enskilda människor som drabbas?

Olo Ullsten

Det är riktigt att Sverige givit Vietnam ett omfattande humanitärt stöd och nu aktivt bidrar till landets återuppbyggnad genom ett omfattande bistånd.

Flyktingsituationen är ingen följd av biståndsverksamheten. Sverige bidrar, som ovan nämnts, genom UNCHR till att lindra flyktingarnas situation. Någon särbehandling av flyktingar från Indokina är inte aktuell.

Contra

4. Ungefär hundra politiska flyktingar i månaden återsänds av de brittiska myndigheterna i Hongkong till det kommunistiska Kina. Myndigheterna anser sig ej ha möjlighet att ta emot fler flyktingar, eftersom Hongkong är kraftigt överbefolkat. Tusentals flyktingar lever dessutom illegalt i Hongkong under svåra förhållanden, eftersom de är rädda för att upptäckas och återföras till hemlandet. Är regeringen beredd att vidta åtgärder för att underlätta dessa människors svåra situation, eventuellt låta mindre grupper komma till Sverige?

Olo Ullsten

Några ytterligare åtgärder utöver de som tidigare nämnts genom FN:s flyktingkommisarie planeras inte.

Contra

5. Varje år återsänds ett par hundra flyktingar från Östeuropa, som kommit till Sverige till sina hemländer, eller till länder där de i sin tur riskerar att återsändas (exempelvis Finland). Den som inte har ågnat sig åt

i hemlandet förbjuden politisk verksamhet har mycket begränsade möjligheter att få stanna i Sverige. Detta gäller även för personer som genom att lämna sitt hemland gjort sig skyldiga till straffbar "republikflykt". Finns det inom ramen för fastställda flyktingkvoter, eller utvidgade sådana, möjlighet att visa en generösare attityd gentemot flyktingar från de östeuropeiska diktaturerna?

Olo Ullsten

Vi för samma politik oberoende av vilken nationalitet en flykting har. Alla som här söker politisk asyl och är politiska flyktingar i Genèvekonventionens mening har rätt att stanna i Sverige. Om en flykting däremot redan fått fristad i ett annat land gäller inte samma regel. Inte heller i sådana fall får vissa medborgare någon särbehandling.

Contra

6. Av olika skäl har Sverige infört en kvotering av antalet flyktingar som tas emot varje år i landet. Denna kvot uppgår i år till cirka 1.300. De senaste åren har kvoten till större delen upptagits av flyktingar från Latinamerika. Det har främst rört sig om kommunister som antingen kommit direkt från Latinamerika, eller från exempelvis Rumänien, när det visat sig att de inte kan uthärda ett kommunistiskt samhälle i praktiken. Antalet flyktingar som kan karaktäriseras som "kommunismens offer" har varit förhållandevis lågt, trots att dessa i ett globalt perspektiv utgör en mycket stor del av de senaste årens flyktingströmmar. Invandrarverkets generaldirektör har upplyst att fördelningen av den fastställda flyktingkvoten på olika grupper fastställs av regeringen. Vilka principer ligger bakom regeringens fördelning av flyktingkvoten, och varför behandlas inte de människor som är direkta offer för den svenska utrikespolitiken mer generöst än de människor som företräder en ideologi som med våld vill omstörta vårt samhällssystem och införa diktatur inte bara i sina egna hemländer (om det inte redan är gjort - med andra maktövare) utan även i Sverige?

Olo Ullsten

Flyktingkvoten avser den organiserade överföringen av flyktingar till Sverige. Den gäller främst flyktingar från Latinamerika som utsatts för omänsklig förföljelse. (De Chile-flyktingar som kommit från Rumänien ingår inte i kvoten).

Vid sidan om flyktingkvoten sker en spontan flyktingströmning, som för närvarande är större än flyktingkvoten. Något "tak" för spontaninvandringen finns i princip inte.

Vid sidan om flyktingkvoten har sedan 1950-talets början tagit emot minst 50.000 flyk-

Danmark tar emot

Indokina-flyktingar

Den danska vice utrikesministern Lise Østergaard har meddelat att Danmark skapat möjligheter att ta emot 50 flyktingar från Vietnam, Laos och Kambodja. Det rör sig om s.k. båtflyktingar, och mottagandet möjliggörs genom ett extra anslag på tre miljoner danska kronor från folketings finansutskott. Danmark har genom detta reagerat på FN:s flyktingkommisariers, Aga Khan, vädjan från början av mars i år (refererad i tidigare nummer av Contra) att bevilja katastrofjälp till de asiatiska båtflyktingarna.

1975 kom hundra danska flyktingar till Köpenhamn. Kommunen värjde sig och ville inte ta emot dem. Det har emellertid visat sig att vietnameserna har anpassat sig bra såväl kulturellt som socialt. Man ser från Dansk Flyktinghjälps därför med tillförsikt fram emot de nya flyktingarnas ankomst, som är utsatt till oktober 1977.

tingar. Bland dem finns mer än 10.000 ungrare och över 7.000 jugoslaver. Åren 1968-1975 har ca 6.000 polska invandrare kommit till Sverige. Flertalet av dem torde ha fått stanna av politiska skäl.

Contras kommentar

Allmänt kan noteras att den svenska regeringen, i motsats till exempelvis den danska, inte har några avsikter att på ett mer konkret sätt hör samma FN:s flyktingkommisariers, Aga Khan, vädjan om hjälp för de indokinesiska flyktingarna. Att beklaga är också att inga som helst skillnader görs mellan flyktingar från slutna länder, där själva utresan är ett brott, och andra länder. För att uppfylla kraven som "flykting" enligt Genèvekonventionen fordras att man redan i hemlandet ågnat sig åt illegal politisk verksamhet. En person som i Östeuropa inte ågnat sig åt sådan verksamhet blir hemskickad, trots att vederbörande enhet genom att lämna landet begått ett politiskt brott (flera hundra sådana fall inträffar varje år).

Slutligen beträffande punkt fyra: Sedan kommunist-Kina ersatte Republiken Kina i FN har FN dragit in sitt flyktingkontor i Hongkong, och slutat att betrakta flyktingarna till Hongkong som flyktingar. FN:s flyktingkommisarie är således genom beslut på högre nivå förhindrad att göra någonting beträffande flyktingarna i Hongkong.

Sven Enberg

Contra i flyktinglägret Laem Singh

VI RESER TILL VILKET LAND SOM HELST

I flyktinglägren i Thailand bor nu cirka 2.000 båtflyktingar från Vietnam, och ständigt tillkommer nya flyktingar.

Vietnameserna bor här på obestämd tid. Inget land har förklarat sig villigt att ta emot dem - och många har bott i lägren i långt mer än ett år. De flesta är beredda att flytta till vilket land som helst som tar emot dem.

Rapporten kommer från Contras nye medarbetare i Oslo, Per Danielsen, som nyligen genomfört en rundresa i Sydostasien.

"Du kan peka ut vem som helst. Vederbörande följer säkert med till Norra ögonblickligen".

Det är Ly Hong-Lac, f.d. finansredaktör i den engelskspråkiga tidningen Saigon Post och redaktör för "Vietnam Economic Newsletter" som säger detta när vi går in i det vietnamesiska Laem Singh-lägret. Laem Singh ligger i den sydöstra delen av Thailand, inte så långt från gränsen till Kambodja. Båtarna som vietnameserna har använt under flykten ligger uppdragna längs stranden i alla storlek. Den minsta är inte större än en vanlig roddbåt. Jag har svårt att föreställa mig hur den lilla båten har transporterat människor ända från Vietnam till den här lilla avkroken, som de thailändska myndigheterna välvilligt har ställt till disposition.

Mer än tusen vietnameser och hundratals kambodjaner - de alla flesta av kinesisk härkomst - drar sig fram i en bekymmersfull tillvaro i det trånga lägret. Hyddorna har de byggt själva - mat och övrig nödvändig hjälp får de från FN och olika humanitära organisationer, däribland norska kyrkans nödhjälp och Det norske Flyktingeråd.

Flyktingarna står formellt under beskydd av FN:s flyktingkommissarie. Man arbetar hårt för att få tredje land att ta emot dem. I Hong Kong har man en tidgräns på tre månader - inom denna tidsrymd måste flyktingen sändas till tredje land - annars riskerar man att myndigheterna stoppar även temporär vistelse i Hong Kong. I Thailand har myndigheterna inte satt upp någon sådan gräns, något som gör att flyktingarna på många sätt kommer i söta rummet. Många har också varit i Laem Singh-lägret månadsvis - åtskilliga i mer än ett år. Ly Hong-Lac har redan varit här i åtta månader - och väntar på tillstånd att resa till USA. Detta trots hans goda utbildning, goda språk-

kunskaper och tidigare goda ställning som tidningsredaktör i Saigon.

De vill till Norge

Medan vi ger oss in bland flyktingarna hör jag alla fråga varifrån jag kommer. Jag förstår det av Lys tillkyltande svar - NÅVEJ. Ly frågar flera gånger om Norge har något program för flyktingarna - om regeringen är beredd att ta emot vietnamesiska flyktingar. Varje gång jag talar om att den norska regeringen inte har några planer på att ta emot vietnamesiska flyktingar blir besvikelsen lika stor. Han förklarar ursäktande: Många av familjerna här, liksom de ensamstående, har varit i lägret månadsvis. De vill mer än gärna resa till Norge - eller till vilket annat land som helst, som är berett att ta emot dem. Han tillfogar också att den viktigaste orsaken till att fler inte ansökt om att få komma till Norge helt enkelt beror på att många inte ens vet var landet ligger.

Flyktingöden

Fru Tran Ai Hoans man hade helt enkelt inte råd att följa med sin fru och sina tre barn när de bestämde sig för att fly från Vietnam. Dessutom var det bäst för barnen om fadern inte följde med, om de skulle bli tillfångatagna. Då skulle ändå en av föräldrarna kunna ta hand om barnen. Familjen kom emellertid överens om att mannen skulle försöka fly senare.

Fru Hoan har ännu inte efter tre månaders väntan gett upp hoppet om att få se sin man igen, och hon kommer att vänta in i det längsta. På en direkt fråga om hon skulle vilja återvända till Vietnam om maken inte klarar av att fly, svarar hon definitivt "nej". Hon måste först och främst tänka på barnen menar hon. "Det värsta är

att min man går arbetslös. Efter maktövertagandet 1975 fick han inget jobb, och han kommer att få stora problem att finansiera flykten. När sparpengarna är slut tvångsflyttas han till en ny ekonomisk zon, varifrån det är mycket svårt att fly. Men jag hoppas i det längsta", säger hon.

Jag får också hälsa på Phung Binh Ky. Han är 47 år gammal och var ordförande i stadsfullmäktige i staden Ha Tien, som inte ligger så långt från gränsen till Kambodja. Han var tillverkare av fiskesås (en vietnamesisk nationalrätt) och ägde några fiskebåtar före kommunisternas maktövertagande 1975.

Efter Sydvietnams fall framtogs Phung alla sina ägodelar, och fick inte heller ut ransoneringskort för vare sig själv eller sin familj. Familjen hänvisades till att leva på sparmedel och till att köpa mat på svarta börsen, medan han själv måste tillbringa nio månader i ett omskolningsläger i bergen. Efter nio månader lyckades han muta en del tjänstemän och tog sig till Ha Tien för att organisera flykten för sig och sin familj.

Phung hade kommit till Thailand med sin närmaste familj och sina närmaste släktingar bara tre dagar innan mitt besök i lägret. Sju dagar tidigare hade han frågat besättningsmännen på fiskebåten om de ville följa med till Thailand. Sex sa omedelbart ja - trots att frågan kom som en total överraskning. Fyra av besättningsmännen återvände till sina familjer. Sammanlagt var det 21 människor ombord på den 12 meter långa fiskebåten.

De seglade väls på havet. Normalt tar det två dagar med båt från Vietnam till Thailand, men Phung och hans familj hade behövt sju dagar. Den femte dagen mötte de en thailändsk fiskebåt. Kaptenen vägrade gråtande att ta dem ombord, men försåg dem med proviant och visade vägen.

Efter ytterligare två dagar till havs såg de land - Thailand. Phung kastade en liten ask överbord, den innehöll gift - tillräckligt för att döda hela familjen. "För den händelse att vi skulle ha tagits av kommunisterna", säger han förklarande. "Nu behöver vi den inte längre".

Phung talar länge om hur besvärligt livet var i Vietnam. Plötsligt ser jag tårarna tränga fram i ögonvrånorna på den 47-åriga mannen framför mig. Han ser mörkt på framtiden - själv talar han inte engelska och räknar med sårigheter att omställa sig till förhållandena i ett främmande land. "Men vi får det i alla fall bättre än i Vietnam. Och vi måste tänka på barnen."

Per Danielsen

VAD HÄNDER PÅ SvD?

För ett halvår sedan kunde Contra avslöja ett hemligt pressavtal mellan Sovjet och Sverige, som innebar att svenska korrespondenter i Sovjet bara får publicera intervju-material om det avser personer som har förmedlats av sovjetiska pressmyndigheter. Nu kan vi avslöja att det inte är det enda sätt på vilket ryssarna utövar påtryckningar mot svenska massmedia.

När Göran Albinsson för några år sedan skrev en uppmärksammat artikel om sovjetiska ambassaden och finska kommunistpartiet föranledde det omgående en protestuppvakning från ryssarna. Det märkliga var emellertid att ryssarna inte omgående visades på porten. Tvärtom uppstod en inre fejd på SvD huruvida Albinssons artikel var lämplig eller ej. Albinsson själv riskerade att skjutas åt sidan.

När SvD härommånaden skrev en ledare som inte var tillräckligt kritisk mot neutronbomben dök en ny deputation från sovjetambassaden upp. Det är synnerligen märkligt att även denna

deputation tycks ha påverkat SvD-ledningen. När två ledande personer inom Fria Moderata Studentförbundet några veckor senare dök upp med ett brev till ledarsidan, som var kritiskt mot SvD:s underdåniga hyllningar till president Kekkonen, förklarade man att man inte kunde publicera det, p g r a tidningens linje i Finlands-frågan och förhållandet till ryssarna. Under riksdagen "brev till ledarsidan" publiceras vanligen inlägg som är kritiska till tidningens linje, men när ämnet Kekkonen nämdes var det tvärstopp. Man tittade inte ens på manuskriptet. Ansvärliga för denna märkliga politik förefaller vara K. A. Tunberger och Axel Waldemarsson.

En expert på underrättelsefrågor som vi varit i kontakt med vill inte utesluta att ryssarna har någon "hållhake" på SvD eller någon i tidningens ledning. Det kan naturligtvis gälla Moskva-korrespondentens ställning, men det kan också vara betydligt allvarigare.

VI BEHÖVER ERT STÖD

I anslutning till föregående nummer presenterade vi en projektplan och en ekonomisk kalkyl över vad som skulle behövas för att genomföra projekten. Vi har långt ifrån nått upp till vad som behövs för att finansiera de aktuella projekten. Vi vädjar om läsarnas och bidragsgivarnas fortsatta stöd för att vidareutveckla Contras angelägna verksamhet. Använd det bifogade betalningskortet.

NY DEKAL

Med detta nummer av Contra bifogas en dekal om sovjetiska varor. Den bör inte minst passa mellan nummerplåsten och bakljuset på bilen, åtminstone för de läsare som har en Vaz... Ytterligare exemplar av dekalen kan beställas för 1,- per styck från Contra.

BARA FYRA SIDOR

Detta nummer av Contra innehåller enligt utgivningsplanen endast fyra sidor. Nästa nummer blir ett ordinarie tjugosidigt nummer.

UTGÅENDE PRENUMERATIONER

Genom en olycklig formulering i vårt följebrev till förra numret fick många prenumeranter vars prenumeration utgår först i och med detta nummer intrycket att redan förra numret var det sista på den löpande prenumerationen. Men fick Ni ett sådant brev förra gången är det alltså dags att slå till nu och förnya prenumerationen, om Ni inte redan har hunnit göra det.

NORBERT KRÖCHER PÅ DN

I Göteborgs-Posten läser vi att den tyske terroristledaren Norbert Kröcher under långa tider bode i tillfälligt tomma kontors- och redaktionsrum på Dagens Nyheter i Stockholm. Han åt regelbundet i DN:s personalmatsal. Kröchers flickvän var som vi tidigare har omtalat journalist på DN (trots att det i åtskilliga tidningar skrivs "massmediaanställd" eller "korrekturläsare"). Lars Hjärne, GP:s chefredaktör kommenterar uppgifterna om Kröcher syrligt: "Kröcher hade inga svårigheter att smälta in i DN-miljön. Man trodde väl att han var freelancemedarbetare på kultursidan".

Det bör vara av intresse att notera att Kröchers ovannämnda flickvän, som spelade en central roll i terroristligan, är dotter till en pamp inom HSB med nära koppling till det socialdemokratiska partiet. När Kröcher flyttade ut från DN flyttade han in i en lägenhet som ordnats med förtur av HSB. Någon försäg dessutom ligan med huvudnyckeln till HSB:s garage i Stockholms-området. Bankränen genomfördes med hjälp av bilar som man kommit över med hjälp av dessa nycklar. Bilar som tillhörde medlemmar i HSB.

NY SACHAROV-TRIBUNAL

Den s.k. Sacharov-tribunalen hölls i Folketingets byggnad i Köpenhamn i oktober 1975. Den var sanktionerad av nobelpristagaren Andrej Sacharov, det idag ledande namnet bland sovjetiska oppositionella, som är kvar i hemlandet. Tribunalen behandlade vittnesmål om förhållandena för olöslänkande och politiska fångar i Sovjetunionen.

Nu har Andrej Sacharov sanktionerat en ny tribunal, som skall hållas i Roms parlamentsbyggnad den 25-27 november 1977. Tribunalen kommer att speciellt ta upp förhållandena i de östeuropeiska satellitstaterna.

CONTRA

FÖR FRIHET - MOT SOCIALISM
oberoende borgerlig tidskrift
ISSN 0347-6472

Utgivning:

Contra utkommer med sex nummer per år. Nästa nummer utkommer i december.

Ansvarig utgivare:

Christer Arkefors

Adresser:

Box 6082, 102 52 STOCKHOLM 6
Box 2035, 403 11 GÖTEBORG 2
Box 426, 701 06 ÖREBRO 1

Prenumeration:

22 kronor per år.
Postgiro 85 95 89 - 4,
Bankgiro 261-2638.

Redaktion:

Christer Arkefors, Göza Målnär, Carl G. Holm, Sven Enberg och Oskar Bengtsson.

Korrespondenter:

Malmö: Nils-Eric Brodin, Washington: Allan C. Brownfeld, London: Harry Jones, Rom: Sven-Erik Lindström, Toronto: Vincent H. Miller, Oslo: Per Danielsen.

Presslagd 1977-10-18